

Наталія Добривода
судовий експерт,
Тернопільський науково-дослідний
експертно-криміналістичний центр МВС України

ТИПОВІ ПОШКОДЖЕННЯ, ЯКІ ВИНИКАЮТЬ ВНАСЛІДОК ЗАЛИТТЯ

Нерухоме майно може бути пошкоджено або знищено під впливом різних шкідливих факторів. Але в сучасній практиці, зустрічається найчастіше – це залиття водою. Особливо це стосується квартир і різних приміщень, у висотних будинках та майнових комплексах. Цьому сприяє безліч обставин, недобросовісні сусіди, погане виконання своїх обов'язків житлово-експлуатаційними конторами тощо.

Поняття «залиття» відсутнє у будь-якій літературі чи тлумачних словниках. Утворення та використання його в судовій практиці пов'язане з необхідністю позначення наслідків витоків та дій рідини. Станом на даний час термін «залиття» став загальноприйнятим в судовій практиці, особливо з розвитком можливостей судової будівельно-технічної експертизи.

Судова будівельно-технічна експертиза по визначенню причин залиття є доцільною при розгляді цивільних та господарських справ при відшкодуванні майнової шкоди. В кримінальних справах – по розслідуванню нещасних випадків.

Отже, *залиття* – це прояв дії рідини, внаслідок якої виникають різні характерні пошкодження поверхонь, опоряджувальних елементів, конструктивних елементів.

Метою дослідження з причин визначення залиття є визначення технічної причини даної події для подальшого вирішення судом наслідкових дій або бездіяльності осіб.

Джерелом витоків із інженерних комунікацій є рідина. В залежності від того, що транспортує трубопровід, це може бути чиста холодна або гаряча вода, господарсько-побутові або промислові стічні води.

Джерелом проникання рідини крізь огорожувальні конструкції можуть бути атмосферні опади у вигляді снігу, дощу або ґрунтові води.

Характерною особливістю такого ушкодження, є те, що наслідки від дії води проявляються не відразу, а через деякий час. Досвідчені експерти це знають, тому експертизу залиття квартири або приміщення, бажано проводити через кілька днів після затоплення. Перед її проведенням, власник повинен викликати комунальні служби, і замовити складання акту, їх посадовими особами, в якому будуть вказані час, причини, і винні особи, які допустили затоплення. Акт повинен бути складений за діючими правилами.

Акт складається в результаті комісійного обстеження квартири, підписується усіма членами комісії. Відмова від підпису складеного акта присутніми особами від потерпілої сторони та з боку винної не впливає на його чинність. У такому випадку в акті має бути зазначено, що згадані особи підписувати складений акт відмовилися з вказаних причин.

Також при залитті об'єкта дослідження має важливе значення належне фіксування факту такого залиття. Перш за все, це фото- і відеофіксація, яка може стати в нагоді при зверненні до суду.

Характерними ознаками дії води на опоряджувальні покриття або конструктивні елементи, в залежності від об'єкта, є плями, як правило більш темного кольору ніж загальний, відшарування шарів покриття або його основи. Для дерев'яних конструкцій – деформування у вигляді жолоблення, перекосів тощо.

За найбільш виразними характерними ознаками діє рідини на опоряджувальні покриття та конструктивні елементи можливо поділити на такі групи:

1. Ознаки, які виникли від дії чистої холодної води. Витоки відбуваються із мережі холодного водопроводу і залишають на поверхні опоряджувальних покриттів з паперовою основою плями більш темного кольору ніж загальний колір покриття, при цьому найбільш виразні краї плями. На поверхні покриттів, пофарбованих водними розчинами – аналогічні плями як на шпалерах.

2. Ознаки, які виникли від дії чистої гарячої води. Витоки відбуваються із мережі гарячого водопроводу або опалення і залишають на поверхні опоряджувальних покриттів плями більш темного кольору, як правило, від жовтого до темно-коричневого кольору.

3. Ознаки, які виникли від дії господарсько-побутових стічних вод. Будуть спостерігатися залишки твердої фази, що висохли, при цьому буде відчутний специфічний запах.

Крім пошкоджень опоряджувальних покриттів та будівельних конструкцій, наслідки залиття обов'язково будуть проявлятися у вигляді порушення температурно-вологісного режиму зсередини будівлі. Сукупність порушення температурно-вологісного режиму та недостатньої вентиляції, спричиняє розвиток пліснявих грибів (плісняви) на поверхнях як зовні так і зсередині будівлі.

Отже, для безпечної експлуатації та запобігання аварійних ситуацій, потрібно виконувати систематичний нагляд за роботою основного обладнання системи (насосів, трубопроводів тощо) та безпосередньо за самою системою.

Список використаних джерел

1. Інструкції з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України: Наказ Міністерства внутрішніх справ від 17.07.2017 № 591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1024-17> (дата звернення 03.09.2019).
2. Адвокат. Затопление и заливие квартиры. URL: <http://www.legalfirm.com.ua/zatoplenie-i-zalitie-kvartiry-advokat-kiiev/> (дата звернення 04.09.2019).
3. Залиття квартири: порядок дій в такій ситуації. URL: <https://legalaid.ua/ua/article/zalyttya-kvartyry-poryadok-dij-v-takij-sytuatsiji/> (дата звернення 04.09.2019).
4. Малік В.П., Непоп О.М., Апанасенко В.В. Звіт про науково-дослідну роботу по темі: «Створення методик по визначенню причин залиття з урахуванням нових технологій та визначенню матеріальної шкоди за його наслідками». Київ: КНДІСЕ, 2005. 45 с.
5. ДСТУ Б Д.1.1-1:2013. Правила визначення вартості будівництва. [Чинний від 01.01.2014].
6. ДСТУ-Н Б Д.2.4-21:2012. Ресурсні елементні кошторисні норми на ремонтно-будівельні роботи. Вказівки щодо застосування. [Чинний від 01.01.2014].